

FONDS VOOR ARBEIDSONGEVALLEN

Juli 2014

Statistisch verslag van de arbeidsongevallen in de publieke sector in 2012

De methode om de gegevens over de arbeidsongevallen in de publieke sector te verzamelen is fundamenteel gewijzigd vanaf de ongevallen van 2014. De gegevens worden voortaan immers elektronisch verzameld dankzij het PUBLIATO-project. Het laatste statistische verslag van de ongevallen in de publieke sector die in het huidige kader zal worden opgesteld zal gaan over de ongevallen van 2013.

De gedetailleerde tabellen van de ongevallen van 2012 werden toegevoegd aan deze nota.

1 Populatie

We streven naar een gegevensbank voor de publieke sector die volledig is. Dat houdt in dat de diensten over de gegevens van elk aangegeven ongeval zouden moeten beschikken. Nu vallen echter niet alle ongevallen in de publieke sector onder de arbeidsongevallenwet voor die sector. Een Koninklijk Besluit moet immers de wet van 03.07.1967 van toepassing verklaren op elke specifieke (categorie van) overheidsdienst. Zo niet is de arbeidsongevallenwet van 10.04.1971 op residuaire wijze van toepassing en wordt de instelling voor haar arbeidsongevallen tot de privésector gerekend. De Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel (MIVB) is één van de grootste overheidsdiensten van dat type (in tegenstelling tot De Lijn en de TEC). Ook het contractuele personeel van de autonome overheidsbedrijven (Belgacom, NMBS, bpost, Belgocontrol en Brussels Airport Company) valt onder de wet van 1971. Bijgevolg worden de arbeidsongevallen van dat overheidspersoneel opgenomen in de statistieken over de privésector. Het statutaire personeel van de autonome overheidsbedrijven blijft evenwel onderworpen aan de wet van 03.07.1967, zodat de gegevens van hun ongevallen opgenomen zijn in dit verslag.

Twee openbare instellingen moeten hun gegevens echter niet doorgeven aan het Fonds omdat geen van beide arbeidsongevallenwetten op hen van toepassing is. Het gaat daarbij enerzijds over het statutaire personeel van de NMBS en anderzijds over de militairen. Nochtans ijveren de diensten ervoor dat hun ongevalgegevens in dit verslag worden opgenomen. De volledigheid is, als belangrijk kenmerk van de kwaliteit van een administratieve gegevensbank, immers niet het enige aspect dat in beschouwing moet worden genomen. Het Fonds is ook verplicht om aan de Europese instellingen (Eurostat) een aantal gegevens over te dragen over alle arbeidsongevallen die in België zijn gebeurd.

Het statutaire personeel van de NMBS blijft onderworpen aan het "Algemeen Reglement voor de arbeidsongevallen, de ongevallen op de weg naar en van het werk en de beroepsziekten" (wet van 23.07.1926). Sinds 2006 kennen de diensten het aantal arbeidsongevallen van dat personeel, de gevolgen ervan en de verhouding tussen het aantal arbeidsplaatsongevallen en het aantal arbeidsongevallen op de weg naar en van het werk. In 2009 hebben de diensten voor het eerst een bestand ontvangen met de gegevens van de ongevallen zoals

die door de NMBS waren geregistreerd en die moesten worden herwerkt door de diensten van het Fonds.

De militairen en daarmee gelijkgestelden vallen onder de op 05.10.1948 gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen. De registratie van hun arbeidsongevallen verloopt niet van een leien dakje: de registratiemethode van Defensie verschilt van die van de burgermaatschappij. De gegevens van de ongevallen van militairen vormen een uitzondering op de verplichting tot mededeling aan Eurostat die de lidstaten is opgelegd.

2 Gegevensoverdracht

De gegevens die aan de gegevensbank van het Fonds moeten worden doorgegeven zijn opgenomen in bijlage I van het KB van 19.04.1999 voor wat betreft de elementen van de aangifte van de arbeidsongevallen en in bijlage II van hetzelfde KB voor wat betreft de informatie over de vergoeding van de ongevallen.

De diensten verkrijgen hun gegevens over de arbeidsongevallen van twee soorten leveranciers. Voor de overheidsdiensten die een "herverzekering" afsluiten voor hun arbeidsongevallen maakt de betrokken verzekeraar de gegevens over aan het Fonds.

Indien er geen sprake is van herverzekering geven de overheidsdiensten zelf hun gegevens aan de diensten door. In principe hebben ze daarvoor twee mogelijkheden. Ofwel dragen ze de gegevens over in een plattetekstbestand (*.txt), ofwel voeren ze de gegevens in het codeerprogramma in dat de diensten daartoe hebben ontworpen. In de praktijk sturen sommige overheidsdiensten andere bestandstypes door, met als nadeel dat de diensten dan meestal het formaat moeten aanpassen.

Een overheidsdienst verschaft ten slotte elk jaar, in afwachting van de opname van de arbeidsongevallen in de automatisering van het personeelsbeheer, eenvoudigweg een kopie van de ongevalaangiftes aan het Fonds die de diensten van het Fonds vervolgens moeten coderen.

De gegevens van bijlage II van het KB van 19.04.1999 moeten niet worden overgedragen als de overheidsdienst samenwerkt met de medische dienst MEDEX. MEDEX beschikt immers over de gegevens van zowel tijdelijke als voorziene blijvende ongeschiktheid. De overdracht is niet meer nodig als de overheidsdienst het MEDEX-nummer van het slachtoffer meedeelt. Op basis van een bestand van MEDEX kunnen de diensten een verband leggen tussen de gegevens van beide bijlagen.

De methodes voor gegevensoverdracht voor de ongevallen in 2012 garanderen niet dat de verzameling op uniforme wijze gebeurt, noch voor de gegevens van de aangifte, noch voor de gegevens van de vergoeding van de ongevallen. Ze maken de kwaliteitscontrole van de gegevens die worden meegedeeld door de overheidsdiensten of verzekeraars er ook niet makkelijker op.

3 Mededeling van de ongevalgegevens aan Eurostat

Het is dus duidelijk dat de ongevalgegevens uit de publieke sector wel informatie verschaffen maar niet van een zodanige kwaliteit zijn dat het Fonds zijn verplichtingen kan nakomen tegenover de Europese Commissie (Eurostat) en haar, net als voor de privésector, een anoniem bestand kan doorgeven met alle dodelijke ongevallen of ongevallen met een ongeschiktheid van minstens 4 dagen.

Vanaf de ongevallen van 2011 verplicht de Europese verordening nr. 1338/2008 de verschillende lidstaten de ongevalgegevens van alle werknemers over te dragen, zowel van de privésector als van de publieke sector. België, dat momenteel geen kwaliteitsvolle

gegevens voor de publieke sector kan overdragen, heeft een afwijking gekregen en zal de gegevens van die sector pas vanaf de ongevallen van 2014 moeten overdragen.

Daarom had het Fonds in zijn **bestuursovereenkomst 2010-2012** (art. 88), het project voorzien voor een elektronische aangifte van de ongevallen van de publieke sector. Dat is de meest doeltreffende manier om gegevens van voldoende kwaliteit te verkrijgen. Dat project, PUBLIATO genaamd, werd opgenomen in de bestuursovereenkomst 2013-2015 (artikel 27). De implementatie van de elektronische aangifte van de arbeidsongevallen in de publieke sector is het voorwerp van het KB van 07.05.2013, in uitvoering van artikel 20sexies van de wet van 03.07.1967.

Het Publiato-project verloopt in verschillende fases.

Vanaf 01.01.2014, geven de werkgevers uit de publieke sector, of de mandatarissen die ze daartoe hebben aangeduid, via het portaal van de sociale zekerheid aan het Fonds voor arbeidsongevallen de gegevens door van de aangifte van de arbeidsongevallen, de informatie over het eventuele overlijden van het slachtoffer dat in verband staat met het arbeidsongeval en de beslissing over de tenlastename van de ongevallen.

Vanaf 2015 zullen de werkgevers uit de publieke sector de informatie over de periodes van tijdelijke ongeschiktheid en de gegevens over de regeling van de ongevallen doorgeven. Eenmaal per jaar, en dat tot aan de regeling, zal de werkgever uit de publieke sector of zijn medische dienst de voorziene graad van blijvende ongeschiktheid doorgeven.

4 De arbeidsongevallen in de publieke sector in 2012

De arbeidsongevalstatistieken van 2011 bestaan dus uit de gegevens van de instellingen die onderworpen zijn aan de wet van 03.07.1967 en van het statutaire personeel van de NMBS. Ze hebben betrekking op 54 566 ongevalaangiften, waarvan 80 % zich op de arbeidsplaats hebben voorgedaan. 8,2 % van de aangiften werd geweigerd.

Daarnaast werden in 2012 nog 77 aangiften gedaan voor ongevallen die zich buiten de uitoefening van de functie hebben voorgedaan, maar veroorzaakt werden door een derde ten gevolge van het door het slachtoffer uitgeoefende ambt.

Tabel 1: Vergelijking in absolute en relatieve frequentie van de ongevallen op de arbeidsplaats en op de werkweg in de publieke sector, naargelang de situatie van het dossier (2007-2012)

Situatie van het dossier	2007		2008		2009		2011		2012	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
arbeidsplaats										
Aanvaard*	44.972	79,7%	44.191	77,4%	43.550	75,5%	41423	74,2%	39.886	73,2%
Geweigerd	2.210	3,9%	2.306	4,0%	2.942	5,1%	3492	6,3%	3.635	6,7%
Subtotaal	47.182	83,6%	46.497	81,5%	46.492	80,6%	44.915	80,5%	43.521	79,9%
arbeidsweg										
Aanvaard*	8.889	15,8%	10.079	17,7%	10.586	18,4%	10191	18,3%	10.175	18,7%
Geweigerd	2.210	3,9%	497	0,9%	576	1,0%	707	1,3%	793	1,5%
Subtotaal	9.233	16,4%	10.576	18,5%	11.162	19,4%	10.898	19,5%	10.968	20,1%
Totaal	56.415	100,0%	57.073	100,0%	57.654	100,0%	55.813	100,0%	54489**	100,0%

* ongevallen die aan het Fonds werden meegedeeld en die niet als "geweigerd" werden beschouwd

**In dit totaal werd niet in aanmerking genomen, de ongevallen die zich buiten de uitoefening van de functie hebben voorgedaan, maar veroorzaakt werden door een derde ten gevolge van het door het slachtoffer uitgeoefende ambt (77 gevallen in 2012)